

PUNAINEN RISTI TOIMII SUOMESSA

Uusien jäsenten ja yleisön kouluttamisessa toimintamuotojen esittely on aina keino rekrytoida uusia aktiivisia vapaaehtoisia. Moni uusi ja pitkäänkin mukana ollut toimija yllättyy Punaisen Ristin toimintamuotojen runsaudesta ja monipuolisuudesta.

Kun olet menossa tilaisuuteen, jossa on mahdollisuus innostaa mukaan uusia vapaaehtoisia, ota mukaasi piiritoimistosta esitteitä eri toimintamuodoista. Selvitä etukäteen paikalliset toimintamahdollisuudet. Järjestön yleisesittelyn lisäksi kuulijoiden on tärkeää tietää, mitä toimintamahdollisuuksia on juuri heidän paikkakunnallaan.

Aktiivisille toimijoille ja osaston luottamushenkilöille toimintamuotoihin tutustuminen tai niiden kertaaminen on tilaisuus Punaisen Ristin perustehtävien ja toiminta-ajatuksen peilaamiseen erilaisten toimintamuotojen kautta. Tutustumalla toimintamuotoihin ja toiminnan moniin mahdollisuuksiin voidaan myös arvioida ja kehittää oman osaston toimintaa. Eri toimintamuotoja voidaan puntaroida paikallisten tarpeiden ja vapaaehtoisten kiinnostusten näkökulmista. Osastot ovat avainasemassa havainnoimassa toimintaympäristöään, sen tarpeita, mahdollisia riskejä ja uhkatekijöitä. Näiden havaintojen perusteella osasto määrittelee toimintansa painopisteet.

Toiminta-ajatuksesta toimintamuotoihin

”Parannamme haavoittuvien ihmisten elämää inhimillisellä tuella”. (Strategia 2010)

Lauseeseen kiteytyy koko Punaisen Ristin liikkeen toiminta-ajatus. Paikallisen, osastoissa tapahtuvan ”ruohonjuuritason” haavoittuvuuden tunnistaminen ja arvioiminen on tärkeää. Siten onnistumme kehittämään mahdollisimman hyvin tarpeisiin vastaavia ohjelmia ja toimintamuotoja.

Kurssilla pohdittavaksi:

- Ketkä ovat haavoittuvia tämän päivän Suomessa? Entä erityisesti omalla paikkakunnalla?
- Millaisilla toimintamuodoilla toiminta-ajatus toteutetaan?
- Millaista inhimillistä tukea vapaaehtoisvoimin voidaan tarjota?

Osasto Punaisen Ristin edustajana

Punaisen Ristin paikallisosasto edustaa paikkakunnallaan koko Punaisen Ristin kansainvälistä liikettä. Punaisen Ristin ydintehtävät ovat samat kaikkialla maailmassa, mutta toimintamuodot vaihtelevat ja painottuvat eri tavoin paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaan.

Kurssilla pohdittavaksi:

- Miten osasto avustaa viranomaisia paikkakunnalla?
- Miten osasto reagoi paikallisiin tarpeisiin?

Voi myös miettiä, millaisia esimerkkejä ydintehtäviä toteuttavista toimintamuodoista on muissa kansallisissa yhdistyksissä.

Osaston avainhenkilöiden koulutuksessa kannattaa myös pohtia, miten eri toimintamuodot vahvistavat osastoa ja Punaisesta Ristiä.

Vinkkejä toimintamuotojen käsittelyyn vapaaehtoisten ja luottamushenkilöiden peruskursseilla:

Paripohdinta

Pohtikaa pareittain tai pienissä porinaryhmissä seuraavia kysymyksiä.

- Miten erilaiset vapaaehtoispalvelut näkyvät omalla paikkakunnallasi?
- Millaisia vapaaehtoisia sosiaali- tai terveyspalveluita paikkakunnallanne tarvitaan?
- Millaiseen toimintaan ihmiset ovat kiinnostuneita osallistumaan vapaaehtoisina?

Lehtileiketehtävä

Ota kurssille mukaan muutaman viikon ajalta keräämiäsi sanomalehtiä tai valmiiksi leikkaamiasi lehtileikkeitä. Osanottajat voivat ryhmissä poimia niistä erilaisia uutisia, tiedotteita, tapahtumia ja kertomuksia tilanteista, joissa Punainen Risti on toiminut / olisi voinut toimia / olisi pitänyt toimia /(ei pitäisi toimia).

Lopuksi lehtileikkeitä voidaan koota vaikka fläpeille ja pohtia niiden sijoitusta esimerkiksi ydintehtävanelikenttään. Samalla voidaan keskustella siitä, millaisia ovat tämän hetken erityiset yhteiskunnalliset tarpeet ja haasteet, ja onko niissä kenties havaittavissa muutosta johonkin suuntaan.

Ideariihä haavoittuvuudesta

Miettikää, mitä haavoittuvuus konkreettisesti tarkoittaa paikallisella tasolla. Tehtävää voi jatkaa ideoimalla, millaisilla vapaaehtoistoiminnan muodoilla haavoittuvuutta voidaan ehkäistä.

Listaus toimintaa ohjaavista strategioista, säännöistä ja sopimuksista

Listatkaa yhdessä, mitkä säännöt, sopimukset, lait ja ohjeet ohjaavat Punaisen Ristin toimintaa Suomessa.

Esimerkkejä

- Punaisen Ristin periaatteet
- Yleiskokoussuuntaviivat
- Strategia 2010
- Laki Suomen Punaisesta Rististä
- Vapaaehtoistoiminnan linjaus
- Sopimus työministeriön kanssa
- Sopimus työministeriön kanssa pakolaisten vastaanottamisesta
- Sopimus sosiaali- ja terveysministeriön kanssa (ensiapukoulutus)
- Sopimus Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinaatiosta sisäministeriön kanssa

Nettisurffailu, yhteistoiminnallinen oppiminen

Jos koulutustilassa on mahdollisuus internetin käyttöön, voidaan yhteistoiminnallisen menetelmän (kts. kouluttajakoulutuksen välineosan aineisto) avulla käydä läpi toimintamuotoja niin, että kurssilaiset hyödyntävät SPR:n kotisivuja (ja kirjallista materiaalia) tiedonhankinnassa.

Vapaaehtoistehtävien bongaus aineistosta

Etsikää järjestön toimintamuuodoista konkreettisia vapaaehtoistehtäviä ja listatkaa ne. Tehtävää voi jatkaa miettimällä, millaisia ominaisuuksia, taitoja tai osaamista eri tehtävät vaativat.

Toimintamuotojen bongaus videolta

Katsokaa videot "Tarinoita inhimillisyydestä" ja "Emme pyydä paljon". Pyydä osanottajia listaamaan videoilla kuvatut toimintamuodot. Lopuksi toimintamuodot voidaan koota yhteen neljän ydintehtävän mukaan.

Tuumakävely toimintamuuodoista

Listatkaa yhdessä esimerkiksi tuumakävelynä (ks. kouluttajakoulutuksen välineosan aineisto), mitä kaikkia vapaaehtoistoiminnan muotoja tällä hetkellä on olemassa. Laita fläppien otsikoksi neljä ydintehtävää.

Esimerkkejä Suomen Punaisen Ristin toimintamuuodoista ydintehtävien toteuttamiseksi:

Peruseriaatteiden
ja humanitaaristen
arvojen vahvistaminen

Humanitaarisen oikeuden koulutus ja tiedotus
Kansainvälisyyskasvatus
Monikulttuurinen ryhmätoiminta osastoissa
Suvaitsevaisuuskasvatus, rasismin vastaiset kampanjat
Järjestökoulutus

Humanitaarinen
avustustoiminta

Kotimaan avustustoiminta (materiaalinen sekä psyko-
sosiaalinen tuki)
Kansainvälinen apu (henkilöapu, tavara-apu jne.)
Ensihuolto
Turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset
Henkilötiedustelut ja Punaisen Ristin viestit
Pakolaisten perheen yhdistämisen matkajärjestelyt
Turvapaikanhakijoiden vastaanottoon varautuminen
Kuntien avustaminen kiintiöpakolaisten vastaanotossa

Auttamisvalmiuden
ylläpitäminen ja
kehittäminen

Väestön ensiapukoulutus
Katastrofirahasto
Vapaaehtoinen pelastuspalvelu (Vapepa)
Kansainvälisen henkilöavun reservi
Ensiapuryhmät
Keräykset
Kontti-kierrätystavaratalot
Psykologien valtakunnallinen valmiusryhmä

Terveyden ja
huolenpidon
edistäminen
lähiyhteisössä

Ystävä- ja tukihenkilötoiminta
Pakolais- ja maahanmuuttajatyö
Vapaaehtoistoiminnan keskuskeskukset
Omaehtoinen terveydenhoito
Hiv/aids-työ
Huumetyö
Kotihoito
Omaishoitajalomitus
Rikosuhripäivystys
Sairaankuljetus
Katutyö
Nuorten turvatalot
Kontaktitoiminta
Turvapuhelinpalvelut
Henkinen tuki

Taustaa ja historiaa toimintamuodoista

Lisätietoja kotimaan tämän hetken toimintamuodoista löydät järjestön kotisivuilta (www.redcross.fi).

Katso myös

Strategia 2010

Suomen Punaisen Ristin yleiskokouksen vahvistama Toimintalinjaus vuosille 2008-2011
Vetoa! -Vinkkejä vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi. Suomen Punainen Risti. 2004

Suomen Punaisen Ristin sääntökirja

Karjalainen Jouko: Havaintoja huono-osaisuudesta. Stakesin ja SPR:n kolmas huono-osaisuusselvitys. STAKES Raportteja 266. 1999.

Hytönen Yki: Ihminen ihmiselle, Suomen Punainen Risti 1877–2000

Kouluttajan aineistoa

Tämä on Punainen Risti -kalvosarja: Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun tehtävät; Valmiina auttamaan kotimaassa ja kansainvälisesti; Ensiapua ja auttamisvalmiutta; Terveyden edistämistä; Maahanmuuttajien tukena, suvaitsevaisuuden puolesta; Vapaaehtoista tukea ja apua; Nuorille toimintaa ja tukea sekä Ammatillisia palveluita -kalvot

Tarinoita inhimillisyydestä ja Emme pyydä paljon -videot lainattavissa piiritoimistosta.